

razniti, že obžalovaný neukájel svůj zvrácený pud nějakým zvláštním, novým, rafinovaným způsobem, ale nikterak nepopřeli a nemohli ani popřítí smilný ráz jeho jednání, který jest očividný. Bylo proto zmateční stížnost zavrhnouti.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zrušil však rozsudek nalézacího soudu podle §u 290 tr. ř., dospěv k názoru, že rozsudkem, pokud jde o otázku, zda jsou tu okolnosti, pro které skutek přestává býti trestným, bylo nesprávně použito zákona a že jest rozsudek ten proto zmatečným z důvodu čís. 9 b) §u 281 tr. ř. Rozsudek omezuje se v otázce nepřičetnosti zcela všeobecně na slova, že u obžalovaného není nepřičetnosti a že čin spáchal, jsa si úplně vědom trestní zodpovědnosti svého jednání, že toliko přichází v rozhodné době v úvahu mírné podráždění obžalovaného použitím alkoholu a perversita vybíjející se u něho ve zvrácenosti pudu pohlavního. Tato všeobecná úvaha nepodává však záruky o tom, zda v souzeném případě tu nejsou okolnosti, pro které se obžalovanému jeho čin nemůže přičítati za zločin. Není vyloučeno, že jeho duševní stav v době činu byl takový, že při plném vědomí jeho dosahu a docela při vědomí trestní zodpovědnosti byla jeho vůle následkem jeho pohlavního založení, následkem návyku a požití alkoholu, nebo z jiných příčin tak oslabena, že nemohl své jednání řídit podle správného rozpoznání a proto ukojoval své choutky způsobem, o němž věděl, že se přičí právnímu řádu. Takový duševní stav by sice nezakládal neodolatelné donucení (§ 2 g) tr. zák.), mohl by však zakládati stav vylučující trestnost podle §u 2 a) nebo b) tr. zák. V tomto směru nebyl proveden znalecký důkaz a nalézací soud neuvažoval o jednání obžalovaného s tohoto hlediska. Bude tudíž nutno doplniti řízení v tomto směru a jeho výsledky podrobiti úvaze s hlediska nahoře uvedeného. Otázka perversity a s ní spojená otázka přičetnosti jsou tak složité a sporné, že nalézacímu soudu bude uvažovati o tom, zda se neodporučuje k prozkoumání stavu obžalovaného přibrati alespoň jednoho znalce z oboru psychiatrie. Bylo proto rozsudek nalézacího soudu zrušiti a věc vrátiti soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Čís. 2826.

I činy a výrazy, jež o sobě nejsou urážlivé, může podle okolností býti spáchána urážka na cti.

Skutková povaha § 488 tr. zák. předpokládá čin, jednání nebo zachování se, byť i jen opomenutí, povahy v zákoně vytčené.

»Uvádění ve veřejný posměch« (§ 491 tr. zák.) předpokládá posměch pro tělesné nebo duševní vady nebo nedostatky, nebo takové svou formou sesměšňující, svou podstatou hanlivé uvádění v nevážnost, jež je způsobilé věsti ku snížení vážností a úcty napadeného v očích jiných lidí; nespadá sem označení osoby slovem »jakýsi«.

(Rozh. ze dne 17. června 1927, Zm I 695/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku zemského trest-

ního soudu v Praze ze dne 30. září 1926, jímž byl obžalovaný podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin urážky na cti tiskem podle §§ 488, 491 a 493 tr. zák. a Šu 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Dispositivní část obžaloby spatřovala v tom, že psáno bylo v pozastaveném článku o soukromém obžalobci jakožto o jakémsi občanu L-ém, sesměšňování ve smyslu Šu 491 tr. zák., a v ostatním obsahu článku vyjevování smyšlených a převrácených skutků, jimiž byl soukromý obžalobce křivě viněn z jednání nepočetného a takového nemravného, které jest způsobilým uvést ho ve veřejném mínění v opovržení, nebo snížení, tedy ve smyslu Šu 488 tr. zák. V odůvodnění obžalovacího spisu bylo to ospravedlňováno tvrzením, že článkem, jež pojímáti je jako celek, obviňován byl soukromý obžalobce, jakoby byl měl nějaký nemravný vliv na rozdělování remunerací železniční správou, že prý neprávem dostal 100 Kč remunerace na důvěrné výplatní listině, ačkoliv prý mu náleží méně, a že jest personál přesvědčen, že jen z toho důvodu, že občan J. měl se státi poslancem a postoupiti soukromému obžalobci místo tajemnické, se stalo, že železniční ředitelství poskytlo soukromému obžalobci onu částku. Obžalovaný, jak rozsudek uvádí, popřel, že článek směřoval proti soukromému obžalobci, tvrdě naopak, že jej zahrotil proti železniční správě, totiž proti ředitelství a že jím kritisoval postup při udílení remunerací, chtěje v tom směru docílití nápravy. Kmetský soud zjišťuje smysl pozastaveného článku, pokud se týká soukromého obžalobce. Nalézá v něm jen dvě místa, dotýkající se osoby soukromého obžalobce: tvrzení, že ředitelství přiřklo L-ému 100 Kč remunerace na důvěrné výplatní listině, ačkoliv mu náleží méně, a zmínku o jakémsi občanu L-ém. Došel pak ku přesvědčení, že výklad článku soukromým obžalobcem, jakoby soukromý obžalobce měl nějaký nemravný vliv na udělování remunerací železniční správou, nemá ve článku samém opory, takže se článkem tím cti soukromého obžalobce nijak nebylo dotčeno, a v použití slova »jakémusi« neshledává rozsudek sesměšňování, nepokládaje obrat ten než za obvyklý způsob označování osob, jež nejsou všeobecně známy. Zmateční stížnost uplatňuje proti rozsudku důvod zmatečnosti podle čís. 9 písm. a) Šu 281 tr. ř., shledávajíc, že výrokem sprostňujícím a jeho odůvodněním porušen byl zákon. Dovojuje především, jakož i na dalším místě svých vývodů, že bylo tu po stránce subjektivní vědomí obžalovaného, že se dotýká cti soukromého obžalobce, ba přímo že tu byl úmysl urážlivý. V tom směru není stížnost provedena po zákonu, neboť rozsudek výroku takového neobsahuje a stěžovatel není oprávněn o své újmě sestrojovati si skutkový podklad pro právní posouzení věci. Stížnost dále po stránce objektivní doličuje, že článek zakládá skutkovou podstatu urážky na cti soukromého obžalobce. Tvrdí — a to jistě právem — že jsou činy a výrazy, jež o sobě nejsou urážlivé, jimiž však přes to podle okolností může býti spáchána trestná urážka na cti. Tak prý tomu bylo i v souzeném pří-

padě. Soukromý obžalobce byl prý v článku nařčen z toho, že se mu dostalo takřka potají a neprávem určité neoprávněné výhody se strany zaměstnavatelovy, a to jakožto členu určité odborové organizace; tím prý byl snížen v očích svých kolegů, poněvadž jest prý ctí zaměstnanců, by neměli z určitých důvodů před ostatními zaměstnanci od zaměstnavatele výhod nedůvodných.

Než tyto vývody zmateční stížnosti ztroskotávají jednak o zjišťovací výklad článku kmetským soudem, podle něhož článek vůbec nebyl zahrocen proti soukromému obžalobci a neměl ani objektivně toho smyslu, že by soukromý obžalobce byl měl nějaký nemravný vliv na udělování remunerací železniční správou, jednak o doslov a smysl zákona samého. Neboť ani ze zmateční stížnosti neplyne, že by soukromý obžalobce mohl poukazovati na nějaký čin, jednání nebo zachování se, byť i jen opomenutí povahy vytčené v §u 488 tr. zák., z něhož byl soukromý obžalobce v článku viněn. Není přece činem soukromého obžalobce, že ředitelství dráhy udělilo jemu — jako i jiným — remuneraci. Tak daleko pak nejde ani zmateční stížnost, by tvrdila, že takovým činem bylo, že soukromý obžalobce neodmítl udělené mu remunerace, alespoň pokud přesahovala nejmenší míru remunerace, přiznané jiným zaměstnancům. To se mu ostatně také v článku nevytýká. Zajisté pak po rozumu soukromého obžalobce samého nemůže býti činem povahy vytčené v §u 488 tr. zák. členství jeho v »Jednotě zaměstnanců československých státních drah«. Ať se článek obrací na líc nebo na ruby a kdyby i bylo lze přiznati, že v očích spoluzaměstnanců může na podkladě jednak závistivosti, jednak špatně pochopeného poměru ke správě úřadu nebo neznalosti důvodů jejího zařízení buditi podezřívavé zaujetí ke kolegovi okolnost, že mu byla přiznána vyšší remunerace, přece jen nelze obejítí zjištěnou skutečnost, že se v článku ani nepřimo soukromému obžalobci nevytýká vlastní nečestné, mravně znehodnocující zachování se. A poněvadž tyto úvahy platí obdobně také s hlediskem §u 491 tr. zák. (prvá část), nemůže zmateční stížnost vésti k úspěchu. Stejně je tomu také co do výtky nesprávného právního posouzení slůvka »jakýsi« při jméně soukromého obžalobce, jež, jak zdůrazněno již v rozsudku, není v textu článku opatřeno uvozovkami. Stížnost se ani nepokouší o to, by dovodila, že naplněn byl slůvkem tím onen znak, jenž vyjádřen byl zákonným výrazem »uvádění ve veřejný posměch«, spadajícího pod širší hledisko hanění. Vskutku, i když je připustiti, že s použitím příklonného zájmena může býti spojena příchuť projevu osobní nevážnosti pisatelovy k tomu, k jehož označení bylo ono zájmeno připojeno, přece čin sám zůstává daleko za tím, co chce postihnouti zákon: posměch pro tělesné nebo duševní vady nebo nedostatky, nebo takové, svou formou sesměšňující, svou podstatou hanlivé uvádění v nevážnost, jež je způsobilé vésti ku snížení vážnosti a úcty napadeného v očích jiných lidí. Nic takového nelze přece v souzeném případě tvrditi. Stížnost sama praví v té příčině pouze, že byl-li soukromý obžalobce, předák odborového hnutí soustředěného v Jednotě zaměstnanců československých státních drah, označen slůvkem »jakýsi«, stalo se to právě za tím účelem, by byl

sesměšněn a snížen v očích spoluzaměstnanecké veřejnosti. Ani se však nepokouší o dolíčení, že by takové označení soukromého obžalobce bylo způsobilým v očích jiných lidí soukromého obžalobce sesměšnit nebo znehodnotiti, a nelze se též takového účinku domysleti. Ani tu tedy nalézací soud sprostěním obžalovaného právně nepochybil. Zmateční stížnost jest tudíž bezdůvodná a byla proto zavržena.

Čís. 2827.

Zločin rušení domovního míru (druhá věta § 83 tr. zák.) může býti spáchán také pachatelem neozbrojeným, ale s více lidmi sebranými.

Pod pojem »domácích lidí« spadájí i osoby, které majitel domu nebo držitel bytu vzal do své ochrany, poskytnuv jim útočiště ve svém domě, do něhož se utekli před nebezpečím jim hrozícím pokud se týče jimž by nebyl patrně odepřel útočiště ve svém domě, kdyby byl zvěděl, že se do oněch jeho místností utekly před nebezpečím jim hrozícím.

Zodpovědnost za násilí (na osobě domácí) stihá i ty, kdož násilí nevykonali, jen když vnikli do domu vědomě spolupůsobiče s ostatními vetřelci a ve společném zlém úmyslu vykonati násilí na oné osobě.

(Rozh. ze dne 18. června 1927, Zm I 194/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 17. února 1927, pokud jim byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem veřejného násilí podle §u 83 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a o ní rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 5, 9 a) a 10 §u 281 tr. ř. Rozsudkový výrok, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem veřejného násilí podle §u 83 tr. zák., napadá nejprve řadou námitek, uplatňovaných s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 a) po případě čís. 10, správně jen čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Některé z těchto námitek dlužno označiti jako právně bezpodstatné. Mylně má zmateční stížnost především za to, že pojmovým znakem skutkové podstaty zločinu veřejného násilí podle druhé věty §u 83 tr. zák. (rušení míru domovního) jest vniknutí se zbraní, že tudíž k jejímu založení nestačí vniknutí s více sebranými lidmi, k němuž došlo podle rozsudku v souzeném případě. Již ze stylisace zákona, z úvodních slov ke druhé větě §u 83 tr. zák.: »aneb když se byť i bez pomocníků se zbraní vnikne...« vychází zřejmě na jevo, že zločin rušení míru domovního může býti spáchán netoliko třebaš i jen jediným pachatelem ozbrojeným, nýbrž stejně jako zločin rušení míru pozemního také pachatelem neozbrojeným, ale s více lidmi sebranými.

Oprávnění nelze naproti tomu upřítí další námitce, uplatňované zmateční stížností proti témuž výroku rozsudkovému s hlediska důvodu zmatku čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Ke skutkové podstatě zločinu podle druhé věty §u 83 tr. zák. náleží jednak vniknutí do domu nebo příbytku ji-